

namítla jen bezúčinnost onoho právního jednání, neplyne, že by se byla vůbec vzdala práva uplatnění neplatnosti právního jednání. Tento názor lze vyvoditi z toho, že byla-li by pohledávka Dr. Z. proti pojišťovně přikázána žalobkyni k vybrání (§ 308 ex. ř.) a pojišťovna by namítala nedostatek aktivní legitimace, poněvadž obmyšlením přešla pohledávka na nynější žalované, mohla se žalobkyně brániti námitce neplatnosti právního jednání, z něhož pojišťovna odvozuje nedostatek aktivní legitimace žalobkyně.

Z toho, co bylo zjištěno, plyne, že obmyšlení žalovaných jest neplatným právním jednáním, a výrok, že toto jednání jest vůči žalobkyni bezúčinné, jest odůvodněn. Není proto dovolání proti tomuto výroku v právu.

Co se však týká žalobního nároku na trpění exekuce, jest mylný názor odvolacího (i prvního) soudu (§ 503, č. 4 c. ř. s.), že nerozhoduje, kolik bylo zapláceno na premiích z majetku žalovaných. Žalovaní tvrdili, že se od konce roku 1933 ukázalo, že chtěli-li zachovati v platnosti pojistku v plném rozsahu, bylo nutno, aby další premie platili ze svých peněz, a to se prý skutečně stalo, jinak podle § 141 zák. č. 501/1917 ř. z. by byla pojišťovna vyplatila při úmrtí Dr. Z-a pouze odkupní po případě redukční hodnotu, takže by srážce zápůjček poskytnutých prý pojišťovnou Dr. Z-ovi do výše 81.000 K byla celá odkupní hodnota vyčerpána. Tu jde o náklady, které žalovaní podle svých tvrzení musili vynaložiti k zachování nároku na celou pojistnou sumu. Byli-li žalovaní v držbě práva na vyplacení pojistné sumy, přísluší jim proti odporující věřitelce nárok na tyto náklady, ať jde o odporovatelnost podle odpůvčího řádu, anebo podle občanského zákona; to plyne z ustanovení §§ 331, 332 a 336 obč. zák., která zřejmě platí, posuzuje-li se věc podle občanského zákona, a která ani pro odpůvčí řízení nebyla ustanovením § 16 odp. řádu vyloučena. Dokáží-li žalovaní, že vykonávali práva plynoucí z pojistky vlastním jménem, byli v držbě těchto práv (§ 312, poslední věta, obč. zák.). K výkonu práv plynoucích z pojistky patří i placení premií, neboť jen tím lze udržeti pojištění v neztečeném rozsahu a platnosti.

Je proto tvrzené okolnosti zjistiti a podle nich rozhodnouti, zda žalovaní byli v držbě práv, zda byli poctiví nebo nepoctiví držitelé (§ 236 obč. zák.), určiti výši nákladů, které mohou žádati proti žalobkyni, a po srážce těchto nákladů a zápůjček poskytnutých pojišťovnou Dr. Z-ovi stanovit, zdali a jaká částka zbývá z pojistné smlouvy, již jest oprávněna žalobkyně užiti k uspokojení své vykonatelné pohledávky.

Z toho důvodu bylo rozsudky obou nižších stolic, pokud obsahují výrok o žalobním žádání, zrušiti (§ 510, odst 1, c. ř. s.) a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 17249.

Jestliže podle tvrzení navrhovatele osoba, jež má býti zbavena svéprávnosti pro marnotratnost, nemá žádného jmění a není ani tvrzeno, že se jí má dostatí nějakého majetku v budoucnosti, pozbývá zbavení

svéprávnosti svého účelu. Skutečnost, že navrhovatel bude po případě nucen sám ze svého nésti náklady marných sporů, které s ním vede osoba, o jejíž zbavení svéprávnosti jde, nepostačuje k jejímu zbavení svéprávnosti.

(Rozh. ze dne 2. března 1939, R I 131/39.)

Soud první stolice zamítl návrh Josefa H. st. na zbavení Josefa H. ml. svéprávnosti pro marnotratnost, kdežto rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu první stolice, aby o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Vzhledem k ustanovení §§ 49, 56 řádu o zbav. svépr. nutno otázku přípustnosti dovolacího rekursu řešiti podle § 46, odst. 1, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n., a jest dovolací rekurs přípustný, jak dovodil nejvyšší soud v rozhodnutí čis. 12832 Sb. n. s.

Zbavení svéprávnosti proti marnotratnictví (§ 2, č. 1, cís. nař. č. 207/1916 ř. z.) předpokládá duševní úchylnost, jevící se nápadným nehospodárným chováním. Ježto úchylné duševní stavy mohou časem vymizeti, je nutno především zjistiti, zda osoba, jež má býti pro marnotratnost zbavena svéprávnosti, postupovala při správě svých hospodářských věcí nápadně nehospodárně i v době přímo před podáním návrhu. Dále nutno míti na zřeteli, že zbavení svéprávnosti pro marnotratnost jest opatření preventivní, jímž se má čeliti budoucímu nebezpečí, že osoba ta uvede sebe nebo svou vlastní rodinu, o níž se má starati, v nebezpečí nouze.

Navrhovatel uvedl, že jeho syn Josef H. ml. lehkomyšlně utratil částku dosahující asi 200.000 K, s kterou roku 1931 odjel do Prahy. Šetřením bylo zjištěno, že si Josef H. ml. před třemi roky vypůjčil od své tety Štěpánky R., která věděla, že nemá peněz, 3.000 K a od Jaroslava B. 18. srpna 1935 1.500 K a podle tvrzení navrhovatele a jeho manželky vylákal od navrhovatele před třemi lety 5.500 K a před dva a půl rokem 2.000 K. Podle toho i kdyby tvrzení navrhovatelovo o lehkomyšlném utracení částky 200.000 K odpovídalo skutečnosti, stalo se tak již před několika léty, když již před třemi roky Josef H. ml. opatroval si peníze zápůjčkami. Tvrzená objednávka knih Josefa H. ml. na účet navrhovatele, jemuž knihy byly zaslány, nebyla prokázána. Pro přítomnou dobu a dobu asi dva a půl roku před podáním návrhu na zbavení svéprávnosti zůstává tudíž pouze tvrzení navrhovatelovo, že se Josef H. ml. nestará o to, aby našel zaměstnání, a že žije z měsíčních výpůjček po 600 K od Felicity F., což ta potvrdila, uvedla však, že se Josef H. ml. stará o to, aby dostal nějaké vhodné zaměstnání, dosud však marně. Uváží-li se, že Josef H. ml. podle údajů navrhovatelových absolvoval jen z částí obchodní a rolnickou školu a že po provedení pozemkové reformy počet plně kvalifikovaného hospodářského úřednictva, hledajícího

zaměstnání, velmi stoupl, možno věřit, že se Josefu H. ml. nepodařilo najít zaměstnání, jaké by byl ochoten a schopen nastoupiti vzhledem k poměrům, v nichž dosud žil, při čemž třeba uvážit to, že ho podporuje Felicita F., a pokud jezdí na lyže do hor, činí tak na pozvání a útraty známých jako jejich host.

Nemá-li Josef H. ml. podle tvrzení navrhovatele žádného jmění, nebylo by účelné zbavovati ho pro marnotratnost svéprávnosti, ježto není možno dosáhnouti účele tohoto opatření, t. j. zabrániti budoucímu nebezpečí, že uvede sebe v nebezpečí nouze, když už podle údajů navrhovatele nemá žádného majetku a nebylo ani tvrzeno, že nějakého majetku se mu má dostati v budoucnosti.

Pokud jde o vedení sporu proti navrhovateli, rekursní soud věc správně posoudil, a k jeho důvodům v tomto směru třeba dodati, že zbavením svéprávnosti pro marnotratnost má se zabrániti tomu, aby osoba ta neuvedla sebe nebo svou rodinu, o níž se má starati, v nebezpečí nouze. Josef H. ml. však vlastní rodiny nemá a to, že jeho otec, navrhovatel, snad bude musiti sám nésti útraty dvou sporů vedených proti němu Josefem H. ml., nestačí tedy k zbavení svéprávnosti Josefa H. ml. pro marnotratnost.

Čís. 17250.

Pro nepřímé zásahy (immissione) může býti žalován nejen vlastník sousední nemovitosti, ale i ten, kdo na sousední nemovitosti vykonává na základě právního poměru k ní nějaké úkony, které jinak jsou obsahem výkonu vlastnického práva.

(Rozh. ze dne 2. března 1939, Rv I 1970/38.)

Srov. rozh. č. 14265, 9022 Sb. n. s.

Tvrdíce, že žalovaný Václav K. jako vlastník loveckého psa, kterého chová na dvoře svého bratra, druhého žalovaného Josefa K., uživatele hospodářství č. p. 170 ve V. a držitele téhož psa, kterého chová připoutaného na dvoře při hraniční zdi žalobců, kde pes skučí a vyje způsobem, který přesahuje míru podle místních poměrů obvyklou, znemožňuje žalobcům normální užívání domu č. p. 171 ve V., — domáhají se žalobci žalobou výroku, že se žalovaným Václavu K. jako vlastníku psa a Josefu K. jako uživateli hospodářství č. p. 170 ve V. a držiteli psa zapovídá, aby chováním loveckého psa ve dvoře uvedeného domu při zdi sousedů (žalobců) a vznikajícím lomozem a vytím neobtěžovali žalobce, a že se jim ukládá, aby loveckého psa z domu č. p. 170 ve V. od hraniční zdi č. j. 171 odstranili. Žalovaní namítli mimo jiné nedostatek pasivního oprávnění Josefa K., jenž je vlastníkem hospodářství, kdežto dům i dvůr náleží matce žalovaného Anně K. a u ní chová žalovaný Václav K. svého psa, o nějž jde. Soud první stolice uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d zamítl žalobu. D ů v o d y: Jak je z ža-